

Niewidoczna praca niewidocznych matek

2025-02-20

Szeroko rozumiana praca opiekuńcza, obejmuje pracę fizyczną, emocjonalną i umysłową związaną z wychowywaniem dzieci i prowadzeniem gospodarstwa domowego. A co jeśli osoba wykonująca tę rolę ma również inne potrzeby? Środowiska miejskie zdają się nie zauważać nie tylko pracy opiekuńczej, ale również pracy opiekuńczej wykonywanej przez niepełnosprawne matki. Dlatego są one obciążone podwójnym stresem przy codziennych czynnościach, które zazwyczaj bez problemu wykonuje sprawny opiekun dziecka.

W miastach, gdzie tempo życia jest szybkie, a zapotrzebowanie na czas i energię ogromne, niepełnosprawne matki stają w obliczu wyjątkowego zestawu wyzwań. Bowiem matki z różnymi potrzebami mierzą się z podwójną odpowiedzialnością opieki i radzenia sobie z własną niepełnosprawnością. Często muszą poruszać się po skomplikowanej sieci oczekiwań społecznych wraz z wysokim poziomem kontroli społecznej, niewystarczającej infrastrukturze i ograniczonych systemach wsparcia. Matki te stosują innowacyjne i wysoce adaptacyjne strategie, aby negocjować zarówno ucieleśnione ograniczenia swoich upośledzeń, jak i bariery społeczne, z którymi się mierzą

Medialne przedstawienia macierzyństwa zwykle koncentrują się na kobietach sprawnych fizycznie, wzmacniając stereotypy opieki, które wykluczają niepełnosprawne matki z przestrzeni fizycznej miasta i szkoły ale również z przestrzeni społecznej. Matki niepełnosprawne fizycznie, matki niesłyszące lub nieme nie są uwzględnione podczas planowania różnych przedsięwzięć szkolnych. Ta niewidzialność przekłada się na stan psychofizyczny nie tylko matek, ale również ich dzieci, dla których funkcjonowanie w życiu społecznym wiąże się z dodatkowym wysiłkiem często kosztem ich własnego dobrostanu.

W projekcie FEMACT-Cities wsłuchujemy się w głosy tych matek. Specyfika doświadczeń tych matek różni się w zależności od rodzaju niepełnosprawności. Jednak, biorąc pod uwagę wszystkie te doświadczenia, ujawniają one, w jaki sposób miasta, a przede wszystkim wszystko co związane z edukacją i życiem społecznym dziecka jest „niepełnosprawne”. Rozważmy proste zadanie odebrania dziecka ze szkoły. Dla sprawnego rodzica może to oznaczać szybką podróż środkami transportu publicznego, samochodem lub spacer ulicą. Jednak dla niepełnosprawnej matki, szczególnie w mieście o ograniczonej dostępności, to samo zadanie może stać się ciężką próbą. Wiele systemów transportu publicznego nie jest w pełni dostosowanych zmuszając niepełnosprawne matki do znalezienia alternatywnych — i często droższych — środków transportu. Chodniki, brak podjazdów lub dostępnych wejść sprawiają, że codzienna praca opiekuńcza jest znacznie bardziej czasochłonna, wyczerpująca i obciążająca fizycznie. Poruszanie się w tych przestrzeniach przy jednoczesnej opiece nad dzieckiem wymaga poziomu odporności i zdolności adaptacyjnych, które są często niezauważane i niedoceniane. Dodatkowo konieczność ciągłego planowania i przewidywania potencjalnych przeszkód, strach przed brakiem możliwości opieki nad własnym dzieckiem składają się na wielki, emocjonalny koszt funkcjonowania w mieście jako niepełnosprawna matka. Głuche matki, które spotykają się z obojętnością lub oporem, gdy proszą o elastyczność w metodach komunikacji, ujawniają, w jaki sposób szkoły działają w oparciu o założenie, że rodzice będą lub powinni być zdrowi.

Doświadczenia niepełnosprawnych matek podkreślają potrzebę bardziej integracyjnych miast i szkół

**Magiczny
Kraków**

uwzględniających nie tylko dzieci o różnych potrzebach ale również i ich rodziców. Zauważenie podwójnej roli i podwójnych wyzwań przed jakimi stoją matki z różnymi potrzebami musi stać się istotnym elementem kształtowania przestrzeni oraz edukacji społecznej. Przełoży się to na budowaniu świadomości pomagając zwalczać izolację i niewidzialność których doświadczą wiele niepełnosprawnych matek. Niepełnosprawne matki w środowiskach miejskich są nie tylko opiekunkami ale również innowatorkami w swoich społecznościach.

Projekt jest współfinansowany w 80% ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2021-2027.